

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno studenta: Štěpán Matuška

Název diplomové práce: Sókratovské tázání jako východisko péče o duši u Jana Patočky

Vedoucí: Prof. Lenka Karfíková, Dr. theol.

Odevzdání posudku: září 2016

Diplomová práce Štěpána Matušky s názvem *Sókratovské tázání jako východisko péče o duši u Jana Patočky* pojednává, jak název napovídá, o motivu sókratovské otázky v Patočkově díle, a to konkrétně v období, jak autor uvádí, 30. – 50. let 20. století, jakkoli se zabývá především texty ze sklonku čtyřicátých a počátku padesátých let, tj. Patočkovými univerzitními přednáškami k dějinám filosofie, věnovanými Sókratovi a Platónovi, a v kontextu Patočkova díla velmi významným textem *Negativní platonismus*.

Práce je přehledně rozčleněna do tří hlavních kapitol, v nichž autor postupně probírá Patočkovu ne-metafyzickou interpretaci raných platónských dialogů, spojovaných s historickým Sókratem, poté „metafyzický obrat“ u Platóna a nakonec myšlení „nepředmětné Ideje“, jak je nacházíme v *Negativním platonismu*. Text celé práce dokazuje autorovu schopnost a ochotu důkladně číst a pečlivě interpretovat prameny, jakož i schopnost zpracovat a náležitě užít nezanedbatelné množství sekundární literatury. Třebaže práce bere v úvahu i dobové pozadí Patočkova myšlení, drží se především samotné litery Patočkových textů; autor se nepouští do nadbytečných spekulací a jeho výklad se vyznačuje jak myšlenkovou ukázněností, tak schopností samostatně texty interpretovat. Snad i díky šťastně zvolenému tématu práce, jímž je jedna ze skutečných konstant Patočkova myšlení přinejmenším od doby, o níž práce pojednává, se Matuškoví po mém soudu daří vyhmátnout jádro, ale také neuralgický bod Patočkova myšlení, za něž lze pokládat pohyb transcendence daného a otázku po povaze tohoto transcendování a charakteru samotné „nepředmětné“ transcendence. V souladu s prameny i autor diplomové práce na některých místech uzavírá aporeticky, rozpaky a přiznaným nevědění, což zvláště v případě často mnohoznačného, spleťového a mnohdy enigmatického Patočkova odkazu není na škodu; ba naopak to lze pokládat za zdařilou evokaci zkušenosti filosofického údivu a radikální problematičnosti.

Po formální stránce je práce kromě občasných překlepů a drobných chyb uspokojivá; poznámkový aparát je zpracován pečlivě a na samotném textu lze vyzdvihnout jak jeho jasnost, tak přinejmenším nadprůměrnou stylistickou úroveň.

Snad jedinou závažnější námitkou proti této práci by mohlo být, že její autor nechal stranou (pokud nepočítáme citace v poznámkách) významný text *Věčnost a dějinnost*, který pochází z pojednávaného období a s ohledem na téma práce jistě není bezvýznamný – ve skutečnosti by si zasloužil samostatnou kapitolu. V rámci obhajoby by proto bylo vhodné alespoň stručně referovat o tom, jak Patočka pojednává ve *Věčnosti a dějinnosti* sókratovské tázání a zdali toto pojetí přináší něco nového k výtěžkům předmětné práce.

Autorovi nelze vytýkat, že nepojednává v rámci své práce o sókratovském tázání v celém Patočkově díle – to by byl úkol v rámci diplomové práce splnitelný obtížně, pokud by to vůbec bylo možné.

Nicméně by bylo na místě alespoň stručně v rámci obhajoby doplnit, jakou roli hraje téma, které Patočka začal rozvíjet v pojednávaném období, v jeho pozdních textech. Z nich by bylo na místě vzít v úvahu alespoň druhý z *Kacířských esejů* nebo čtvrtou a pátou kapitolu spisu *Platón a Evropa*.

Rád bych na závěr vyjádřil svou radost, že se Štěpán Matuška svého nesnadného úkolu zhostil se ctí. Pro jeho práci navrhuji hodnocení stupněm A.

Mgr. Jindřich Veselý, Ph.D.